

2019-02-21

TJÄNSTESKRIVELSE
(Dnr KUN 2019/6)
Dnr KFKS 2018/1103

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Stöd till studieförbunden

Motion den 19 november 2018 av Oscar Dahlström, Borna Roshani och Ramzi Ben Youssef (V)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa ett särskilt stöd till studieförbund och noterar att det redan finns stöd och bidrag att söka i kommunen och att dessa bedöms mer effektiva och i linje med kommunens styrmodell.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna yrkar på att Nacka kommun återinrättar ett generellt stöd till studieförbunden och att Nacka kommuns stöd minst motsvarar genomsnittet i Sverige.

I Nacka genomför olika studieförbund, oftast i samverkan med andra föreningar eller aktörer, olika typer av verksamhet såsom kulturverksamhet eller annat ideellt utvecklingsarbete. I Nacka har studieförbunden möjlighet att ansöka om stöd eller bidrag för projekt eller verksamheter som finns inom ramen för olika nämnders reglemente, exempelvis kulturstöd från kulturnämnden, föreningsbidrag från fritidsnämnden, verksamhetsbidrag från äldre- och socialnämnden, verksamhetsbidrag från socialnämnden samt projektstöd för inkludering från arbets- och företagsnämnden. De 10 studieförbund som finns i Sverige saknar i stor utsträckning direkt lokal koppling till Nacka varför effekten av att införa ett generellt stöd till studieförbunden på kommunal nivå kan ifrågasättas. Med notering om att det redan finns stöd och bidrag att söka samt att dessa bedöms mer effektiva och i linje med kommunens styrmodell avslås förslaget om att införa ett särskilt stöd till studieförbunden.

Förslagen i motionen

Motionärerna yrkar på att Nacka kommun återinrättar ett generellt stöd till studieförbunden och att Nacka kommuns stöd minst motsvarar genomsnittet i Sverige. Motionärerna menar att Nacka tillhör de fåtal kommuner som inte ger några generella stöd till studieförbunden och att det ligger i kommunernas intresse att stödja invånarnas livslånga lärande och lyfta delaktigheten i samhället. Vidare anser motionärerna att ett generellt stöd krävs för att bygga upp och bibehålla baskompetens inom studieförbunden.

Enhetens utredning och bedömning

I Nacka genomför olika studieförbund, oftast i samverkan med andra föreningar eller aktörer, olika typer av verksamhet. Som exempel kan man nämna att fram till 2018 har Studieförbundet (i Stockholms län) bedrivit reguljär kulturkursverksamhet och i samverkan med andra föreningar även kreativt skapandeverksamhet för funktionsvarierade. Studieförbundet vuxenskolan bedriver bland annat ett antal kulturkursverksamheter under 2019 och Sensus genomför inspirationsdagar för ideellt arbete tillsammans med ett antal församlingar i Nacka.

I vissa fall genomför studieförbunden verksamheten utan stöd från kommunen och i andra fall har kommunens finansiering på olika sätt bidragit till genomförandet av dessa studieförbunds verksamheter.

Kommuner tillämpar olika modeller för att fördela bidrag till studieförbunden. Flera kommuner följer Folkbildningsrådets bidragsfördelningsmodell, men många har utvecklat egna modeller. Det är, enligt Folkbildningsrådets rapport Studieförbundens ekonomi 2017, i vissa fall svårt att bedöma om studieförbunden erhåller ett generellt stöd för sin folkbildningsverksamhet eller om stödet är riktat till särskilda målgrupper eller projekt.

I Nacka har studieförbunden möjlighet att ansöka om stöd eller bidrag för projekt eller verksamheter som finns inom ramen för olika nämnders reglemente. Det är möjligt för studieförbund att ansöka om exempelvis: Kulturstöd från kulturnämnden, Föreningsbidrag från fritidsnämnden, Verksamhetsbidrag från äldrenämnden, Verksamhetsbidrag från socialnämnden samt Projektstöd för inkludering från arbets- och företagsnämnden.

Folkbildningsrådet följer årsvis upp utvecklingen av studieförbundens ekonomi på nationell nivå. I rapporten Studieförbundens ekonomi 2017 framkommer att kommunernas generella bidrag i relation till statens bidrag till studieförbunden har en fallande trend. Kommunbidragens andel av statens bidrag utgjorde 54,7 procent 1992 och hade fram till 2017 minskat till 18,2 procent. En förändring som motsvarar en minskning av kommuners bidrag med 64 procent.

Kommunbidragen till studieförbunden utgörs, enligt Folkbildningsrådets undersökningar, av generella bidrag till 95 procent och riktade bidrag till 5 procent.

I enlighet med Folkbildningsrådets definition av generella och riktade bidrag har Nacka och 18 andra kommuner i Sverige valt att inte fördela generella och riktade bidrag till studieförbunden. Antalet kommuner som i likhet med Nacka inte fördelar denna typ av bidrag har ökat från 15 år 2016 till 19 år 2018.

I motionen framförs att studieförbundens insatser för delaktighet, folkbildning och det lokala kulturlivet återigen bör stödjas. Det framförs att Nacka står inför stora demokratiutmaningar på grund av bland annat stora skillnader i valdeltagandet i olika

valdistrikt och att ett generellt stöd till studieförbunden krävs för att bygga upp och bibehålla baskompetens inom studieförbunden.

Enhetens utredning visar att den kommunala andelen av de totala bidrag och stöd som beviljas till studieförbunden i Sverige minskar. Vidare framgår att studieförbunden i hög utsträckning verkar utifrån en organisering på regional nivå och att deras verksamhet i kommunerna i stor utsträckning sker i samverkan med andra lokala föreningar eller aktörer. För att ett generellt stöd till studieförbunden på kommunal nivå ska kunna påverka och förbättra valdeltagandet i kommunens valdistrikt bör studieförbunden vara verksamma lokalt. De 10 studieförbund som finns i Sverige saknar i stor utsträckning direkt lokal koppling till Nacka varför effekten av att införa ett generellt stöd till studieförbunden på kommunal nivå kan ifrågasättas. För de arrangemang eller verksamheter som studieförbund bedriver i Nacka har de möjlighet att söka övriga stöd och bidrag som erbjuds till föreningslivet för så länge dessa i övrigt överensstämmer med de riktlinjer som beslutats för respektive bidrag eller stöd. Enhetens utredning av förslagen i motionen resulterar i att det redan finns stöd och bidrag att söka som bedöms mer effektiva och i linje med kommunens styrmodell.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska konsekvenser. Vid ett införande av ett nytt stöd till studieförbunden behöver de ekonomiska konsekvenserna utredas ytterligare för att bringa fullständig klarhet i dessa. Vid införande av ett nytt stöd uppstår det ekonomiska konsekvenser utöver själva stödet. Dessa bedöms uppkomma i form av ytterligare administration och framtagande av riktlinjer och rutiner. Dessa ytterligare kostnader leder till att ett införande av ett nytt stöd till studieförbunden bedöms bli såväl kostsamt som ineffektivt.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Motion den 19 november 2018 av Oscar Dahlström, Borna Roshani och Ramzi Ben Youssef (V)

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Ulrika Westin
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten